

Kunnskapsdepartementet
Postboks 8119 Dep

0032 OSLO

Deres ref.:
200800684- / TRI

Vår ref.:
08-094 HR

Dato:
2. april 2008

UTVIDET TIMETALL PÅ BARNETRINNET 2008 - HØRING

Vi viser til departementets høringsbrev av 4.2.2008.

I høringsbrevet vises det til at departementet - i forslaget til økt timetall - har lagt vekt på å styrke både faglig læring og tidlig utvikling av grunnleggende ferdigheter. Om grunnleggende ferdigheter har departementet tidligere uttalt: *Elevenes utvikling av grunnleggende ferdigheter skal prioriteres i alle fag og skal integreres i kompetansemålene - på det enkelte fags premisser og på relevante nivåer* (Rundskriv F 13/04).

MFO erfarer imidlertid stadig at departementets intensjon misforstås eller følges dårlig opp, både av lærere, skoleledere og skolebyråkrater, og i den allmenne skoledebatten. Misforståelsen får ulike konsekvenser, hvorav den mest alvorlige er den feilaktige oppfatningen som skapes om at noen fag er viktige fordi de utvikler de grunnleggende ferdighetene, mens andre fag ikke gjør det og dermed blir uviktige - kanskje til og med overflødige - i opplæringa. Dette gjelder eksempelvis de estetiske fagene.

Misforståelsene kan skyldes en svært bokstavelig og snever tolkning av hva de grunnleggende ferdighetene faktisk består i, der *å kunne lese* = lese tekst, der *å kunne regne* = regne med tall osv. Det interessante er imidlertid hvordan de grunnleggende ferdighetene kommer til uttrykk på forskjellige måter gjennom skolens ulike fag, og slik representerer en svært viktig inngang til *tilpasset opplæring* i skolen. I de estetiske fagene er det naturlig at ferdighetene både forstås og trenes på andre måter enn i mange andre skolefag - hovedsakelig gjennom en kroppslig og praktisk tilnærming til tenkning, forståelse og begrepslæring. Beskrivelsen av den grunnleggende ferdigheten *å kunne regne* viser dette tydelig:

I musikk innebærer denne ferdigheten å være kjent med musikalske mønstre, variasjoner og former og å kunne beregne tid og rom i musikalske og kroppslige uttrykk. I kunst og håndverk arbeides det med proporsjoner, dimensjoner, målestokk og geometriske grunnformer, mens norskfaget vektlegger form, system og komposisjon.

Går vi til KRL-faget, skal elevene beherske ulike tidsregninger og måter å framstille årsrytmen på, finne fram i religiøse skrifter, gjenkjenne og bruke geometriske mønstre i estetiske uttrykk. I samfunnsfag og realfagene lærer elevene å behandle og sammenligne tallmateriale, bruke, tolke og lage tabeller og grafiske framstillinger. Læreplanen skisserer et *utvidet regnebegrep* - en bredere regnekompetanse enn den som matematikkfaget kan utvikle alene, og som omfatter mer enn bare å kunne regne med tall.

Tilsvarende også med de andre grunnleggende ferdighetene: Å kunne uttrykke seg muntlig i musikk er først og fremst å kunne synge, mens å kunne lese innebærer å tolke og forstå ulike musikalske uttrykk, symboler, tegn og former for notasjon. Å kunne uttrykke seg skriftlig i kunst og håndverk betyr å uttrykke seg visuelt ved hjelp av tegn og symboler. I kroppsøving innebærer å kunne lese bl.a. å tolke kart og forstå symbol.

Ikke bare fører det til et snevrere kunnskapssyn og kompetansebegrep i skolen når de grunnleggende ferdighetene knyttes nokså ensidig til noen sentrale skolefag - det medfører også ensidig timetallsmessig styrking av disse fagene, marginalisering av øvrige fag i skolen, og svekking av vilkårene for tilpasset opplæring.

Unesco-rapporten *The Wow Factor* (Anne Bamford) og Europarådets rapport «*Culture, Creativity and the Young*», som kom i 1999, sier det samme:

De estetiske fagene forbedrer evnen til kreativ tenkning og problemløsning. De estetiske fagene forbedrer evnen til kommunikasjon, som er en helt nødvendig ferdighet i dagens komplekse samfunn. De estetiske fagene styrker grunnleggende skrive- og leseferdigheter og evnen til å «lese» kulturelle koder. De estetiske fagene forbedrer elevenes resultater i andre fag, også i matematikk og språk. Og god undervisning i estetiske fag og gjennom estetiske læreprosesser bidrar til økt selvtillit, mindre fravær og økt demokratiforståelse og engasjement i lokalmiljøet.

Departementets og Kunnskapsloftets intensjon om at alle fag skal bidra til å utvikle de grunnleggende ferdighetene, burde således resultere i at alle fag kunne få del i timetallsøkningen - ikke i ensidig styrking av matematikk og språkfag. En like selvfølgelig løsning kunne være at de estetiske fagene fikk sin del av timetallsøkningen - nettopp fordi disse fagene yter viktige bidrag til tilpasset opplæring og utvikling av de grunnleggende ferdighetene. Samtidig ville balansen mellom teori og praksis, mellom kunnskap og ferdigheter og mellom opplevelse, tanke og handling i skolen styrkes. Vi er ikke i tvil om at det skaper bedre kvalitet i opplæringa. Vi er heller ikke i tvil om at det gir en bedre skole for barn og ungdom, for lokalmiljøet og for det norske samfunnet.

MFO vil derfor konkludere med at den foreslåtte timetallsøkningen i grunnskolens 1. til 4. årstrinn ikke kun må brukes til å øke timetallet i norsk, engelsk og matematikk, men også må føre til en økning i timetallet i de estetiske fagene.

Med vennlig hilsen

Musikernes fellesorganisasjon

Forbundet for utøvende kunstnere og pedagoger

Hans Ole Rian/s

Nestleder